

De Keulse *oervede* oorkonden, 1270-1271

door
B. de Keijzer

Inleiding

In de nacht van 14 op 15 oktober 1268 vond een aanval plaats door een groot aantal edelen op de stad Keulen, waar de adel en het stadsbestuur in hevige burgertwist waren gewikkeld. Bij de aanval waren leden van de families Van Heusden en Van Herpen betrokken. De aanval werd afgeslagen maar ten koste van vele doden aan beide kanten. Ook werden aanvallers gevangenen genomen.

Jan, heer van Heusden, en Hendrik van Herpen, zijn bij de aanval gesneuveld, terwijl Dirk van Heusden en Albert van Herpen, hun broers, gevangen zijn genomen. De bloedverwanten van beide families werden bewogen om onder ede te verklaren dat zij geen wraak zullen nemen op de stad Keulen.

Deze zogenaamde *Keulse oervede oorkonden*, lopende van 14 september 1270 tot en met 17 augustus 1271, zijn voor het overgrote deel te vinden in het stadsarchief van Keulen en bieden dus een prachtig inzicht in de verwanten van beide families. Een aantal oorkonden is verspreid in andere archieven bewaard gebleven. In zijn totaliteit zijn er 23 oorkonden bekend over deze aangelegenheid.

Wat is 'oervede' doen?

De uitdrukking *oervede (urfehde) doen* wordt gebruikt om de vrede in acht te nemen, die onder ede of een met een handslag gedane belofte en waarborg met het laten varen van alle wraak en vijandschap, tot stand is gekomen. In het bijzonder degenen, die uit gevangenschap werden ontslagen, wegens het leed, dat zij daarbij mochten hebben ondervonden, verbonden zich door het afleggen van de eed geen wraak te zullen nemen of de wapenen ter hand te zullen nemen.

De 'oervede' oorkonden

De oorkonden kunnen op basis van hun inhoud in drie categorieën worden ingedeeld, namelijk: borgstelling, verzoening en afzien van wraakneming (*oervede*). Het doel van dit onderzoek is om uitsluitend de bloedverwanten, dus niet de vrienden (= leenmannen), afkomstig uit het land van Heusden, Holland en Zeeland in genealogisch verband te brengen tot de families Van Heusden en Van Herpen. Daarvoor zijn alleen de 'oervede' oorkonden gebruikt (zie bijlage). De families zijn op basis van de oorkonden in chronologische volgorde behandeld, waarbij de te onderscheiden groepen opgedeeld zijn in hoofdstukken.

Emmen, 2025 (afgesloten 10 april).¹

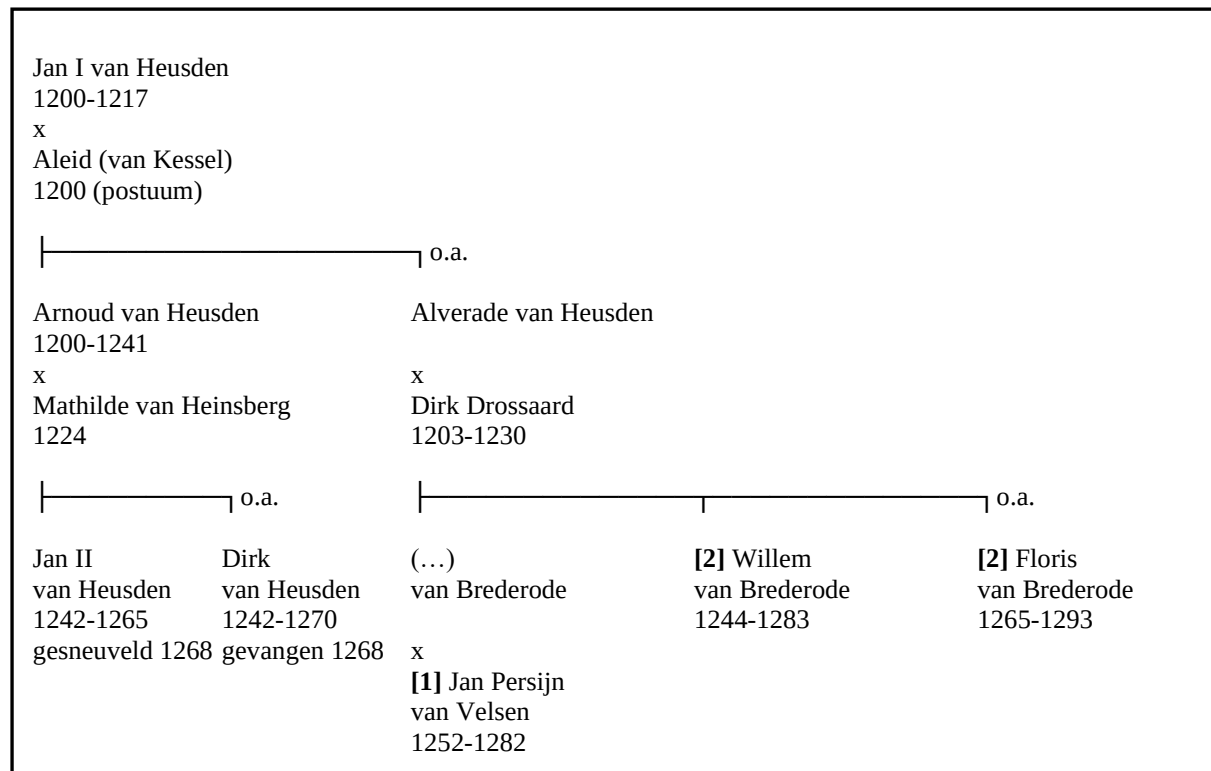
¹ Eventuele aanvullingen en verbeteringen op deze publicatie s.v.p. richten aan de webmaster van HoGenDa: webmasters@onsvoorgeslacht.nl

I. De Hollandse verwanten van de broers Van Heusden

Inleiding

De bloedverwanten, die in de oorkonde van 9 oktober 1270 (bijlage nummer I) *oervede* doen voor de gesneuvelde Jan, heer van Heusden, en voor de gevangengenomen Dirk van Heusden, worden hieronder opgesomd in volgorde zoals ze in deze oorkonde worden vermeld.

Daarbij is een scheiding gemaakt tussen de verwanten van de broers, die in genealogisch verband gebracht kunnen worden (geneagram 1), en de verwanten waarvan dat niet het geval is. Vermoedelijk ligt de link bij Willem van Wijtvliet, maar zeker is dat niet (geneagram 2).

Geneagram 1. De Hollandse verwanten van de broers Van Heusden.

[1] Jan Persijn²

Een aangetrouwde neef.

[2] Willem- en Floris van Brederode³

Neven.

[3] Nicolaas van Cats⁴

² B. de Keijzer, *Van Waterland (Persijn-Putten)* (Emmen, 2024), Gepubliceerd op HoGenDa.

³ B. de Keijzer, *Van Teylingen (Langerak, Benthem, Brederode, Doortoge, Duyn)* (Emmen, 2025). Gepubliceerd op HoGenDa.

⁴ B. de Keijzer, *Van Cats* (Emmen, 2021). Gepubliceerd op HoGenDa.

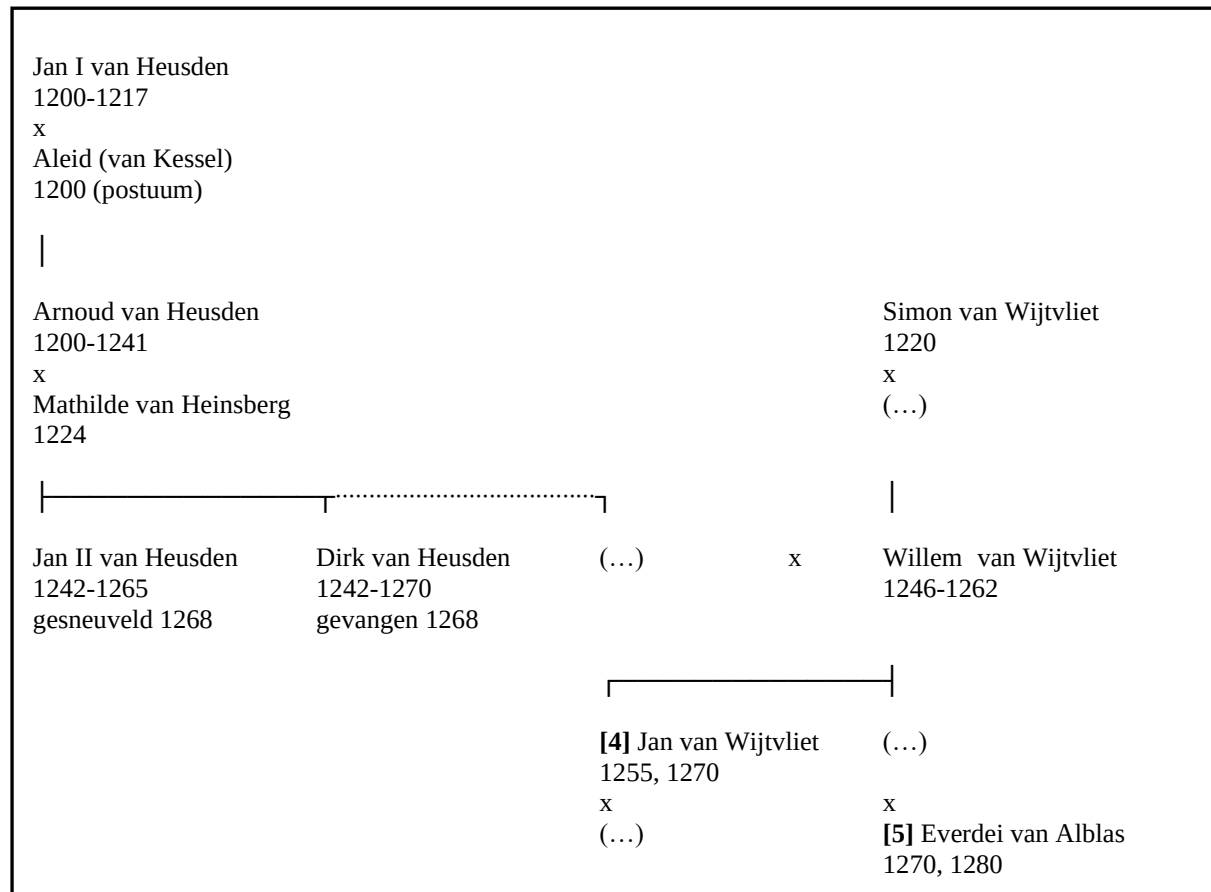
Zie hierna onder hoofdstuk III.

[4] Jan van Wijffliet⁵

Een neef.

[5] Everdei van Alblas

Een aangetrouwde neef.

Geneagram 2. De Hollandse verwanten van de broers Van Heusden.

II. De bloedverwanten van de broers Van Heusden

De bloedverwanten, behoudens de vrienden (leenmannen), die in de oorkonde van 30 oktober 1270 (bijlage nummer II), *oervede* doen voor de gesneuvelde Jan, heer van Heusden, en voor de gevangengenomen Dirk van Heusden, worden hieronder vermeld in volgorde zoals in de oorkonde worden genoemd (geneagram 3).

[1] Robert en Hendrik, broers

Zij zijn broers.

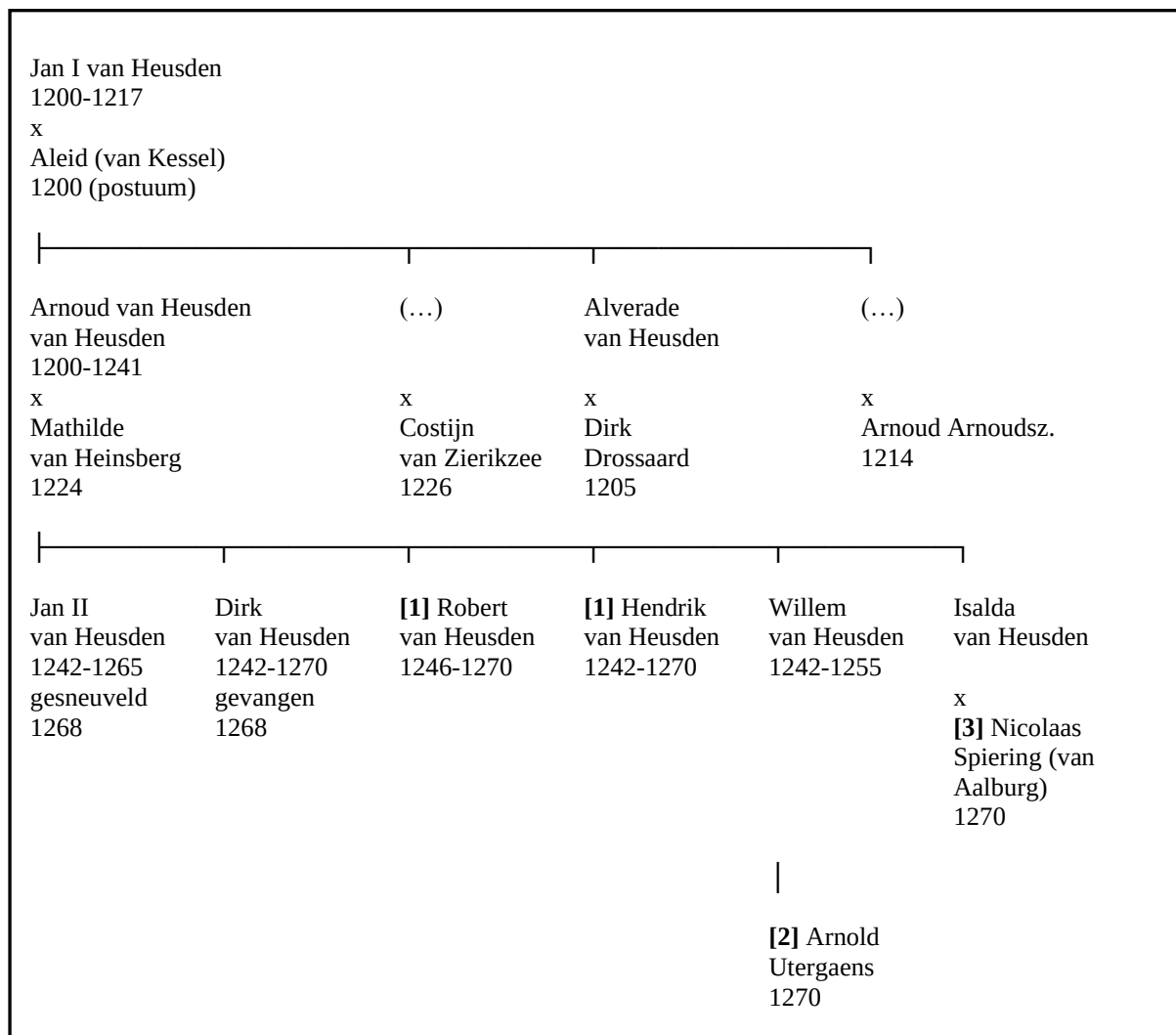
⁵ B. de Keijzer, *Van Wijtvliet* (Emmen, 2025). Gepubliceerd op HoGenDa.

[2] Arnold Utergaens

Hij is een neef.

[3] Nicolaas Spiering

Hij is een zwager.

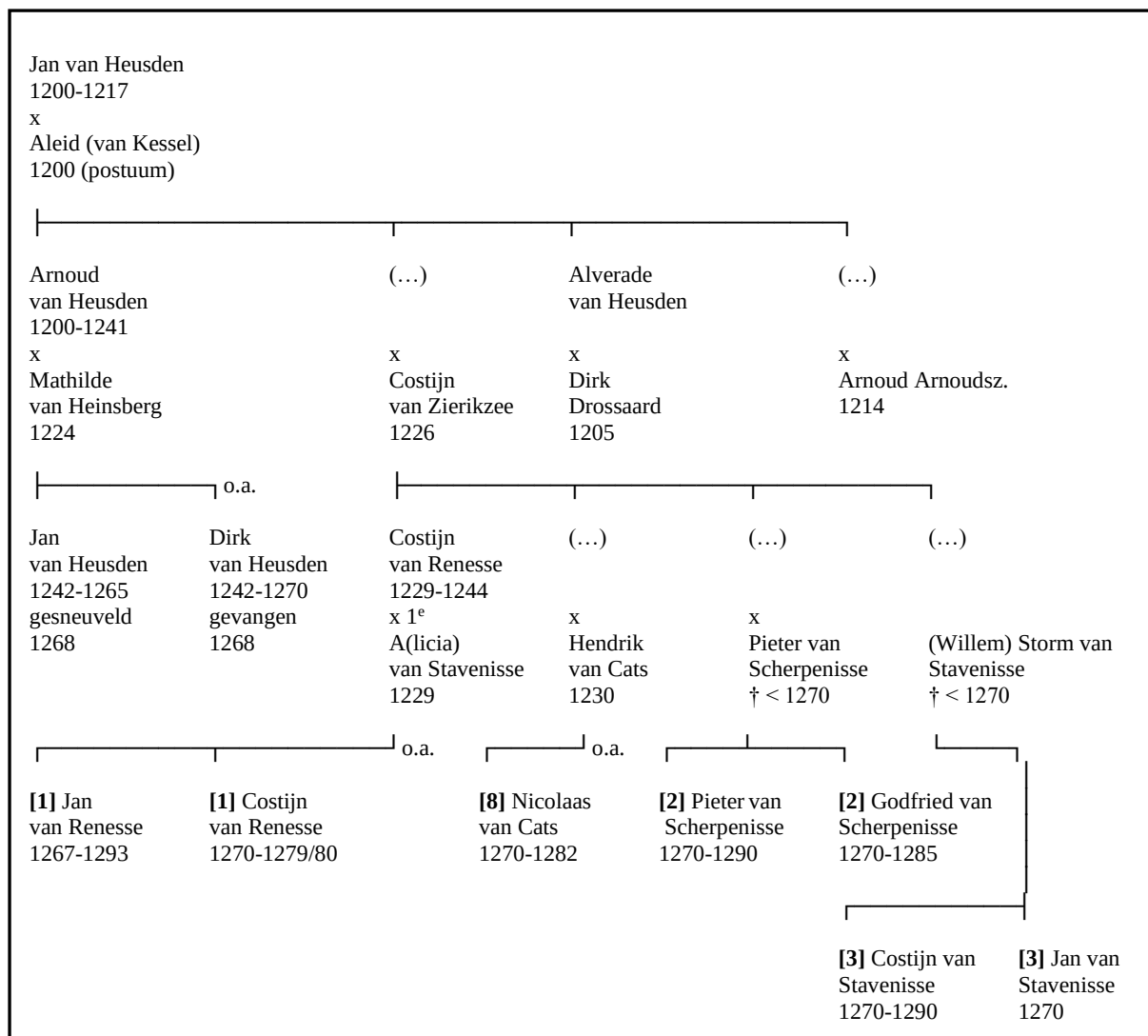

Geneagram 3. De bloedverwanten van de broers Van Heusden.

III. De Zeeuwse verwanten van de broers Van Heusden

Inleiding

De Zeeuwse bloedverwanten, die in drie oorkonden van 14 november 1270 (bijlage genummerd III, IV en V), *oervede* doen voor de gesneuvelde Jan, heer van Heusden, en voor de gevangengenomen Dirk van Heusden, worden in de volgorde waarin ze worden genoemd vermeld (geneagram 4-1 en 4-2).

Geneagram 4-1. De Zeeuwse verwanten van de boers Van Heusden.

[1] Jan van Renesse, ridder, en Costijn, zijn broer⁶

Achterneven van de broers Van Heusden.

[2] Pieter, zoon van Pieter van Scherpenisse, ridder, en voor zijn broer⁷

Pieter en Godfried zijn zoons van Pieter van Scherpenisse en een dochter van Costijn I van Zierikzee. Zij zijn achterneven van de broers Van Heusden.

[3] Costijn en Jan, zoons van Storm van Stavenisse, ridder⁸

Achterneven van de broers Van Heusden.

⁶ B. de Keijzer, *Van Renesse (van Zierikzee)* (Emmen, 2021). Gepubliceerd op HoGenDa.

⁷ B. de Keijzer, *Van Renesse (van Zierikzee)* (Emmen, 2021). Gepubliceerd op HoGenDa.

⁸ B. de Keijzer, *Van Stavenisse* (Emmen, 2021). Gepubliceerd op HoGenDa.

[4] Willem en Dirk, zoons van Vrouwe Alayze, voor zich zelf en hun broers⁹

Zij is een dochter van Storm van Stavenisse.

[5] Dirk van Moergeers¹⁰

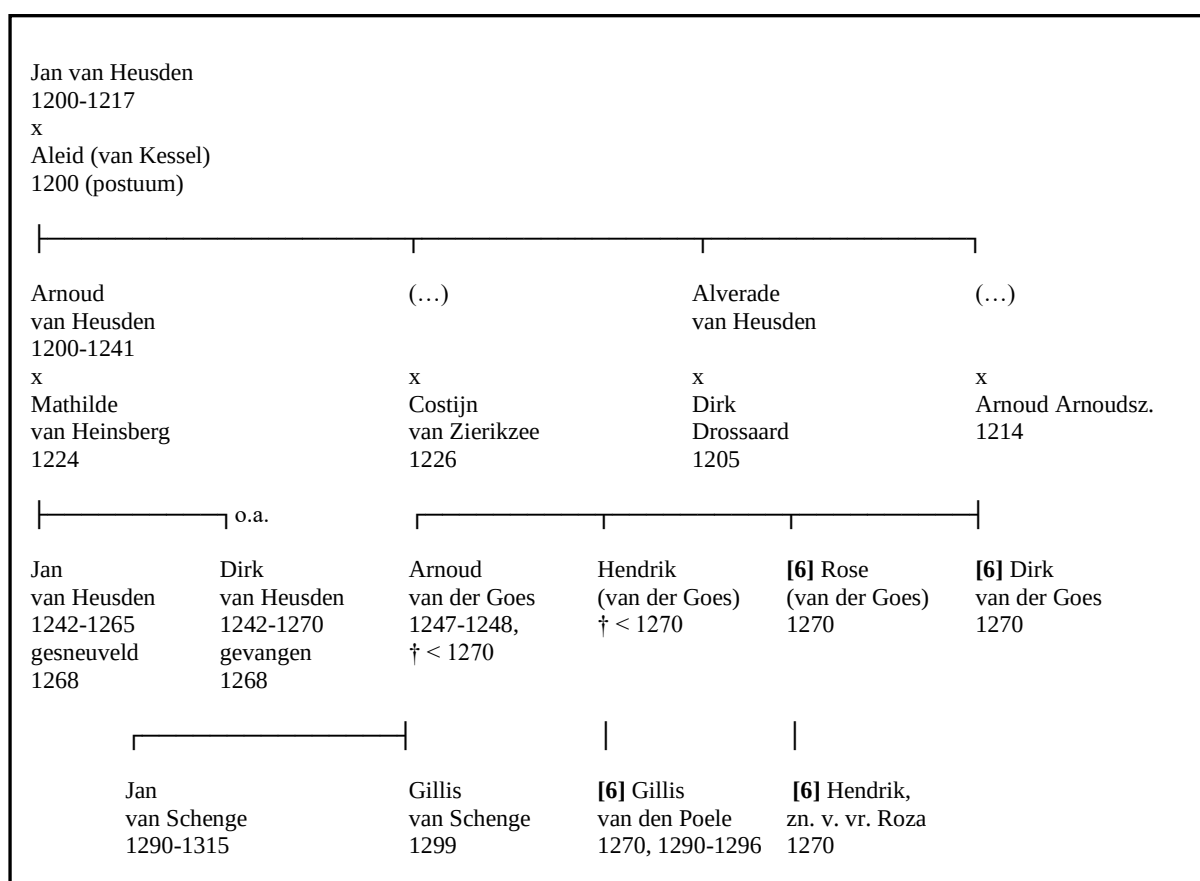
Hij is vermoedelijk gehuwd met een dochter van Storm van Stavenisse.

[6] Dirk van Goes, voor zich zelf en voor de zoons van heer Arnold van Goes, ridder, zijn broer, en voor Gillis, zoon van Hendrik, zijn broer, en voor de zoons van Vrouwe Rose, zijn zuster, en Hendrik, zoon van Vrouwe Rose, persoonlijk¹¹

Neven en achterneven van de broers van Heusden.

[7] Nicolaas van Cats, persoonlijk¹²

Achterneef van de broers Van Heusden.

Geneagram 4-2. De Zeeuwse verwanten van de boers Van Heusden.

⁹ B. de Keijzer, *Van Stavenisse* (Emmen, 2021). Gepubliceerd op HoGenDa.

¹⁰ B. de Keijzer, *Van Stavenisse* (Emmen, 2021). Gepubliceerd op HoGenDa.

¹¹ B. de Keijzer, *Van Schenge - Van der Goes - Van de Poele* (Emmen, 2025). Gepubliceerd op HoGenDa.

¹² B. de Keijzer, *Van Cats* (Emmen, 2021). Gepubliceerd op HoGenDa.

De volgende nummers (8 t/m 12) laten zich opdelen in twee familiegroepen (geneagram 5-1 en 5-2). Er is helaas geen enkele indicatie gevonden hoe deze twee groepen aan elkaar verwant zouden kunnen zijn. Hugo de Gouwer en Pieter zijn hoogstwaarschijnlijk generatiegenoten. In beide groepen is geen overeenkomst van namen, zodat ze misschien zwagers zijn geweest. Hoe dan ook, een familierelatie met de heren Van Heusden valt niet vast te stellen.

[8] Willem van Kampen¹³

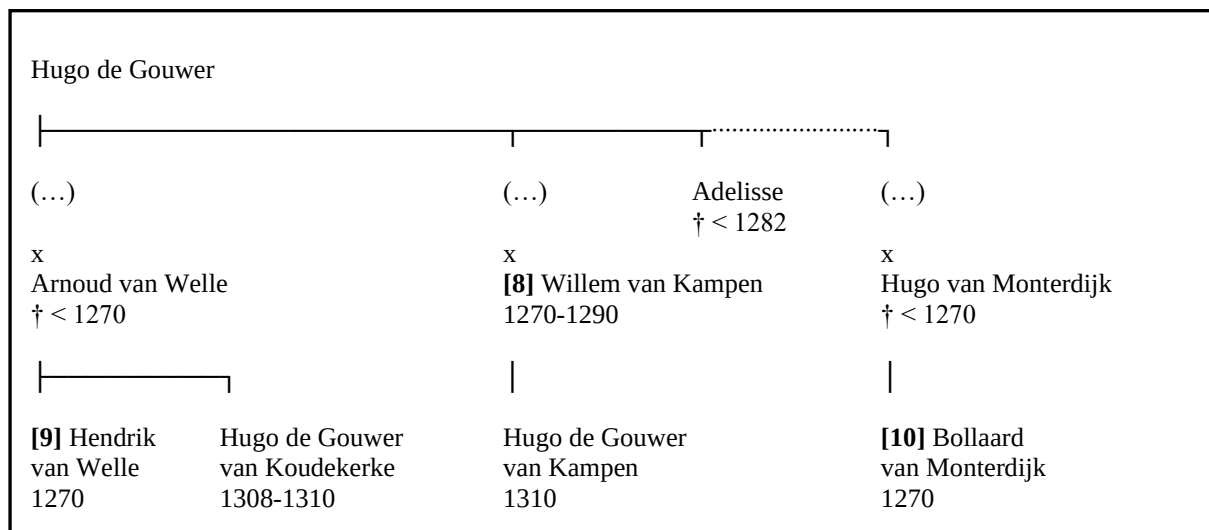
Familierelatie onbekend. Hij is getrouwd met een dochter van Hugo de Gouwer.

[9] Hendrik, zoon van heer Arnold de Wellis

Familierelatie onbekend. Hij is een zoon van een dochter Hugo de Gouwer.

[10] Bollard, zoon van Hugo van Monterdijk

Familierelatie onbekend. Hij is waarschijnlijk een zoon van een dochter Hugo de Gouwer.

Geneagram 5-1. De Zeeuwse verwanten van de boers Van Heusden.

[11] Pieter, zoon van Batte, voor zich zelf en zijn broers

Familierelatie onbekend. Kleinzoon van een Pieter.

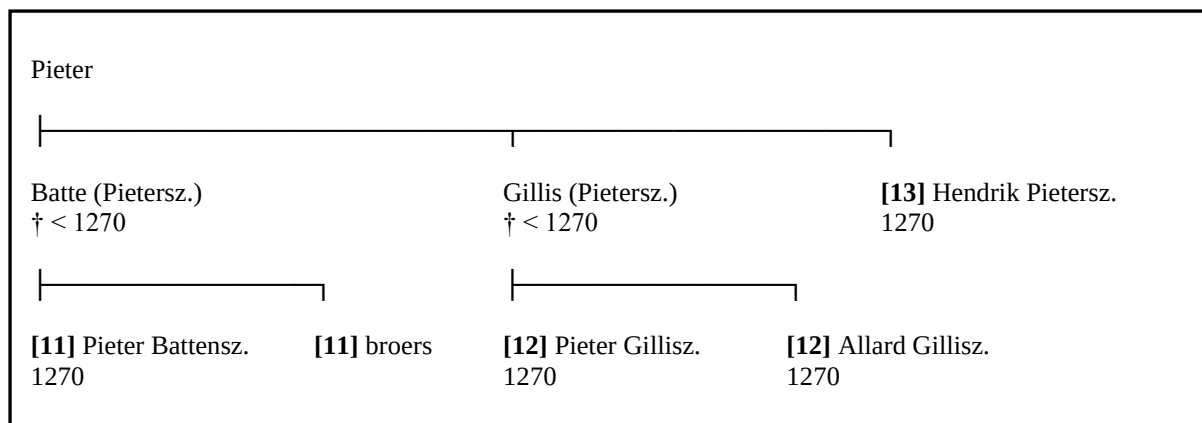
[12] Pieter, zoon van Gillis, en voor zijn broer Alard

Familierelatie onbekend. Kleinzoons van een Pieter.

[13] Hendrik, zoon van Pieter

Familierelatie onbekend. Zoon van een Pieter.

¹³ B. de Keijzer, *De Gouwer* (Emmen, 2025). Gepubliceerd op HoGenDa.

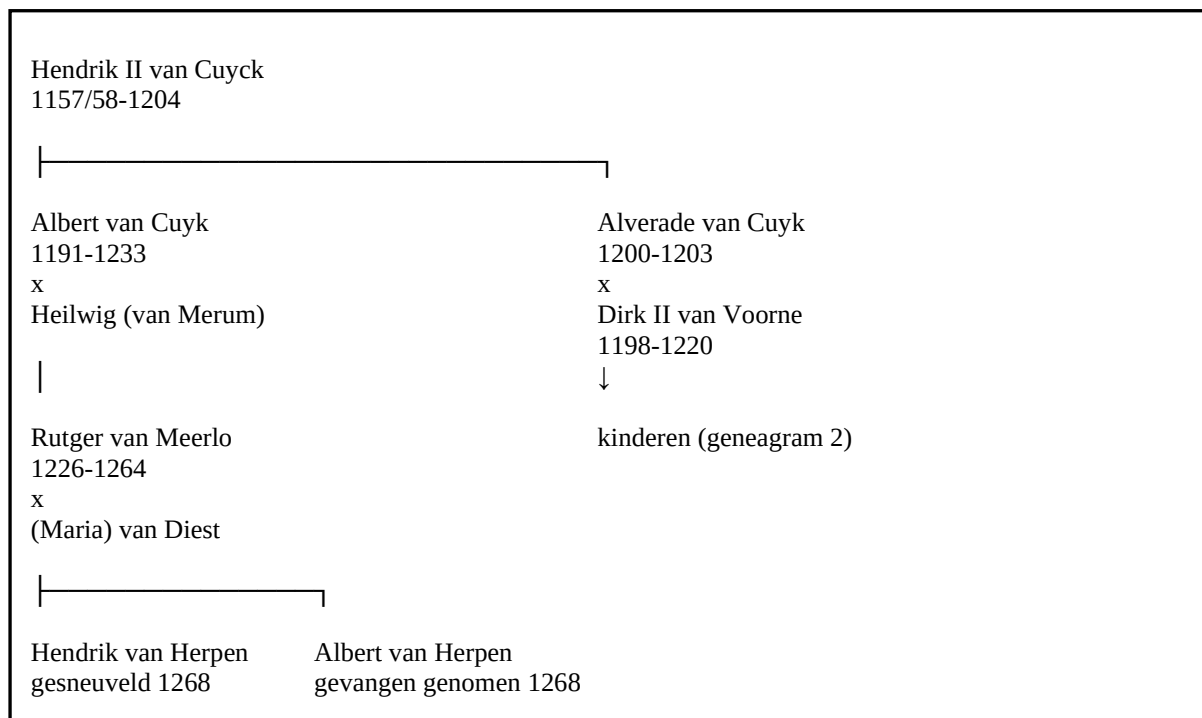

Geneagram 5-2. De Zeeuwse verwanten van de boers Van Heusden.

IV. De Hollandse verwanten van de broers Van Herpen

Inleiding

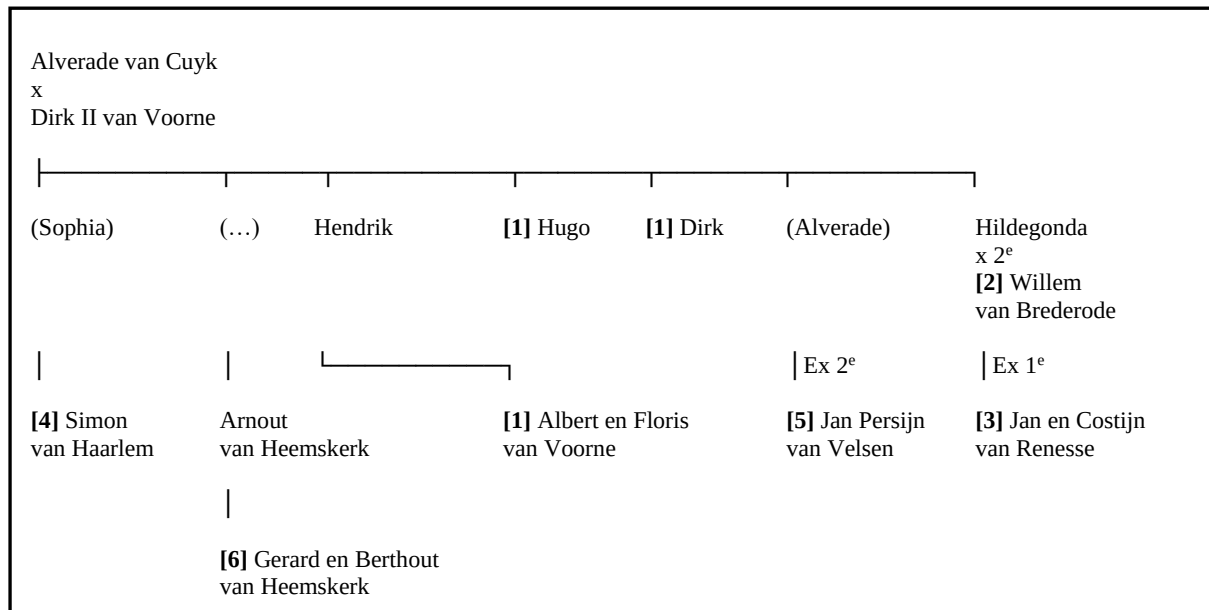
De oorkonden van 10 augustus (bijlage VII), 16 augustus 1271 (bijlage IX, X en XI), en 17 augustus 1271 (bijlage XII en XIII), betreffen de edellieden uit Holland en Zeeland, die zich zullen onthouden van wraakneming op de stad Keulen, als bloedverwanten van de gesneuvelde Hendrik van Herpen, en vanwege de gevangenneming van Albert, zijn broer. Aan de hand van de publicatie van Coldewey kan vastgesteld worden dat de kinderen van Dirk II van Voorne en Alverade van Cuyk aanverwanten zijn van de hiervoor genoemde broers (geneagram 6).¹⁴

Geneagram 6. De verwantschap tussen de familie Van Herpen en Van Voorne.

¹⁴ J.A. Coldewey, *De Heren van Kuyc, 1096-1400* (Tilburg, 1981). Bijdragen tot de geschiedenis van het zuiden van Nederland, deel L.

Alleen was er niets bekend over de familieverwantschap tussen de familie Van Voorne en de Noord-Hollandse geslachten Van Haarlem, Heemskerk en Persijn, die ook *oervede* doen. In het postuum gepubliceerde artikel van Kort over de heren Van Voorne noemt hij wel een familierelatie met Arnout van Heemskerk, maar is niet tot verdere uitwerking gekomen.¹⁵ In de afgelopen jaren heb ik de genealogie van deze Noord-Hollandse geslachten gepubliceerd en waarbij de verwantschap met de heren Van Voorne is aangetoond. Aandacht verdient dat heer Jan I van Renesse en Costijn, zijn broer, zowel onder de Zeeuwse verwanten van Jan, heer van Heusden, als onder de Hollandse verwanten van Hendrik van Herpen, worden genoemd. De aanverwantschap kan als volgt (sterk ingekort) in beeld worden gebracht (geneagram 7).

Geneagram 7. De aanverwantschap van de kinderen Van Voorne.

[1] Albert, heer van Voorne, en Floris, zijn broer; Hugo van Voorne, heer van Heenvliet, en Dirk, zijn broer¹⁶

De eerste twee zijn aangetrouwde neven, en de laatste twee aangetrouwde ooms.

[2] Willem, heer van Brederode¹⁷

Hij is een aangetrouwde oom.

[3] Jan, heer van Renesse, en zijn broer Costijn¹⁸

Zij zijn aangetrouwde neven.

[4] Simon, heer van Haarlem¹⁹

Hij is een aangetrouwde neef.

¹⁵ J.C. Kort †, De familie Van Voorne en haar heerlijkheid, in: *De Nederlandsche Leeuw* jrg. 127 (2010).

¹⁶ B. de Keijzer, *Van Voorne (Heenvliet, Naaldwijk)* (Emmen, 2025). Gepubliceerd op HoGenDa.

¹⁷ B. de Keijzer, *Van Teylingen (Langerak, Benthem, Brederode, Doortoge, Duyn)* (Emmen, 2025). Gepubliceerd op HoGenDa.

¹⁸ B. de Keijzer, *Van Renesse (van Zierikzee)* (Emmen, 2021). Gepubliceerd op HoGenDa.

¹⁹ B. de Keijzer, *Van Haarlem* (Emmen, 2024). Gepubliceerd op HoGenDa.

[5] Jan Persijn van Velzen²⁰

Hij is een aangetrouwde neef.

[6] Gerard, oudste zoon van Arnold, heer van Heemskerk, en zijn broer Berthout²¹

Zij zijn kinderen van een aangetrouwde neef.

Conclusie

De *Keulse oervede* oorkonden leveren ondanks dat het gaat om het afzien van wraak op de stad Keulen geen andere inzichten op dan ten opzichte van de studies over borgstellingen; ergo, een bevestiging dat ook hier familieverwantschap tot en met de 6^e graad geldt.

Wel komt in deze studie naar voren dat het onderzoek naar Zeeuwse geslachten in de 13^e eeuw moeizaam is en soms geen uitsluitsel gegeven kan worden over familieverwantschappen door gebrek aan gegevens.

²⁰ B. de Keijzer, *Van Waterland (Persijn-Putten)* (Emmen, 2024), Gepubliceerd op HoGenDa.

²¹ B. de Keijzer, *Van Rijswijk (Heemskerk-Poelenburg)* (Emmen, 2025). Gepubliceerd op HoGenDa.

Bijlagen

Uittreksels van de zogenaamde *Keulse oervede oorkonden* in chronologisch volgorde, zoals ze voorkomen in het oorkondeboek betrekking hebbende op de stad Keulen, voor zover het om herkenbare personen gaat uit de Nederlanden.

Soms ontbreken oorkonden die in andere oorkondeboeken wel voorkomen. In dat geval wordt uiteraard verwezen naar het betreffende oorkondeboek.

I. Graaf Floris V legt vast dat Jan Persijn, Willem en Floris van Brederode, Nicolaas van Cats, Jan van Wijtvliet en Everdei van Alblas ten overstaan van hem op verzoek van heer Dirk van Heusden, hun verwant, verklaard hebben af te zien van wraakneming op de burgers van Keulen voor het doden van diens broer Jan van Heusden en de gevangenneming van Dirk zelf tijdens de door dezen ondernomen aanslag op de stad, d.d. 9-10-1270.²²

‘viros nobiles dominum Ihannem distum Persin, dominos Willelmum et Florentium fratres de Brederode, Nicholaum de Catch, Iohannem de Wifleit et Everdeium de Alblais, proximos et consanguineos suos’

Met de zegels van:

1. Jan Persijn.²³
2. Willem van Brederode.²⁴

II. Wenemar, abt van Berne, legt vast dat 32 heren ten overstaan van hem op verzoek van Dirk van Heusden verklaard hebben af te zien van wraakneming op de burgers van Keulen voor het doden van Jan van Heusden en de gevangenneming van Dirk van Heusden tijdens de door dezen, hun verwanten, ondernomen aanslag op de stad, d.d. 30-10-1270.²⁵

‘dominum Robertum, dominum Henricum, fratres de Husden, et ipsorum liberos Arnoldum dictum Vtergaens, Nicholaum dictum Spirinc et Giselbertum de Houerithe, W., Arnoldum suum fratrem, Godefridum et Th. fratres de Gore, Walterum de Meerwic, Iohannem de Wissel, Wilhelmum Diecbier et Iohannem fratrem suum, Arnoldum distum Kiwit, Marsilium, Wilhelmum et Henricum de Genderen fratres, Ricoldum de Hesewic, Balduinum distum Cuest, Arnoldum, Wilhelmum, Iohannem fratres, Theodericum et Gibkinum fratres de Welle, Walterum dictum Baet et fratres suos Denkinium de Genderen, Arnoldum et Henricum de Vtwic, Lodewicum catellanum de Altena, Arnoldum de Kiuendael, Vastradam de Gycen, Iohannem de Woudrechem et Engelbertum dictum Smiet, proximos et consanguineos’

Met het zegel van Robert van Heusden.²⁶

III. Nicolaas, abt van Middelburg, bericht de burgers van Keulen dat hij uit naam van graaf Floris V verklaringen onder ede heeft afgenomen in overeenstemming met de door hen toegezonden formulering van een aantal Zeeuwse heren, verwanten van heer Dirk van Heusden, met betrekking tot de verzoening van de laatstgenoemde met de burgers van Keulen

²² OHZ III no. 1534, d.d. 9-10-1270 [vgl. OB De Fremery no. 158].

²³ CSN no. 1121: Wapen: schild gedwarsbalkt van zes stukken (op drie daarvan, afwisselend, moeten kruisjes aanwezig zijn geweest 4, 3 en 2); omschrift: SIGILLUM·JOHANNIS·PERSEIN·MILITIS

²⁴ CSN no. 792: Wapen: een klimmende leeuw met een barensteel; omschrift: S[-]JE

²⁵ OHZ III no. 1535, d.d. 30-10-1270.

²⁶ CSN no. 936: Wapen: een rad van zes spaken; omschrift: SIGILLUM·ROBERTI·DE·HUSDEN

die zijn broer, heer Jan van Heusden, hadden gedood en hemzelf gevangen genomen, d.d. 14-11-1270.²⁷

‘videlicet domini Iohannis de Riednisse, militis, Costini fratris sui, Petri filii Petri de Scarpenisse, militis, pro se et fratre suo, Costini et Iohannis filiorum domini Storms de Stavenisse, militis, Willelmi et Theoderici filiorum domine Alayze pro se et fratribus suis, Theoderici de Mourghers, Theoderici de Goes pro se et filiis domini Arnoldi de Goes, militis, fratris sui et pro filiis domine Rose sororis eorundem, Henrici filii domine Rose, personaliter, Petri filii Batte pro se et fratribus suis, Henrici filii domini Arnoldi de Wellis, Willelmi de Campen, Petri filii Egidii, Henrici filii sui, Bollardi filii Hugonis’

IV. Nicolaas, abt van Middelburg, bericht graaf Floris V dat hij uit diens naam verklaringen onder ede in overeenstemming met de door de burgers van Keulen toegezonden formulering heeft afgenomen van een aantal Zeeuwse heren, verwanten van heer Dirk van Heusden, met betrekking tot de verzoening van de laatstgenoemde met de burgers van Keulen die de broer, heer Jan van Heusden, van Dirk hadden gedood en zelf gevangen was genomen, en verzoekt de graaf te willen bevorderen dat die verklaringen worden nageleefd, d.d. 14-11-1270.²⁸

‘videcilet domini Iohannis de Riednisse, militis, Costini fratris sui, Petri filii domini Petri de Scarpenisse, militis, pro se et fratre suo, Costini et Iohannis filiorum domini Storms de Stavenisse, militis, Willelmi et Theoderici filiorum domine Alayze pro se et fratribus suis, Theoderici de Mourghers, Theoderici de Goes pro se et filiis domini Arnoldi de Goes, militis, fratris sui et pro filiis domine Rose sororis eorundem, Henrici filii domine Rose personaliter, Petri filii Batte pro se et fratribus suis, Henrici filii domini Arnoldi de Wellis, Willelmi de Campen, Petri filii Egidii, Henrici filii sui, Bollardi filii Hugonis’

V. Graaf Floris V legt vast dat heer Jan van Renesse en een aantal andere Zeeuwse heren, sommigen ten overstaan van hem zelf, anderen ten overstaan van de abt van Middelburg, op verzoek van heer Dirk van Heusden verklaar hebben af te zien van wraakneming op de burgers van Keulen voor het doden van Jan van Heusden en de gevangenneming van Dirk tijdens de door dezen, hun verwanten, ondernomen aanslag op de stad, d.d. 14-11-1270.²⁹

‘videlicet dominum Iohannem de Riednisse, militem, Costinum fratrem suum, Petruum filium domini Petri de Scarpenisse, militis, quondam pro se et fratre suo, Costinum et Iohannem filios domini Storms de Stavenisse quondam, militis, Willelmum et Theodericum filios domine Alayze pro se et fratribus suis, Theodericum de Mourgherze, Theodericum de Goes pro se et pro filiis domini Arnoldi de Goes fratris sui quondam, militis, pro Egidio filio Henrici fratris eorundem et pro filiis domine Rose sororis eorundem, Henricum filium domine Rose personaliter, Nicholaum de Cats personaliter, Willemum de Campen, Henricum filium domini Arnoldi de Wellis, Bollardum filium Hugonis de Monterdic, Petrum filium Batten pro se et fratribus suis, Petrum filium domini Egidii pro se et Alardo fratre suo, Henricum filium Petri’

Met de zegels van:

1. Graaf Floris V.
2. De abt van Middelburg.
2. Jan van Renesse.³⁰

²⁷ OKN III no. 33, d.d. 14-11-1270 [vgl. OHZ III no. 1537].

²⁸ OKN III no. 34, d.d. 14-11-1270 [vgl. OHZ III no. 1538].

²⁹ OKN III no. 35, d.d. 14-11-1270 [vgl. OHZ III no. 1539].

³⁰ CSN no. 1151. Wapen: een aanzijnde klimmende leeuw, omgeven van vierkantige blokjes. Omschrift: S·JOHANNIS·DE RIETNISSE·MILITIS

3. Nicolaas van Cats.³¹
4. Dirk van Goes.³²
5. Dirk van Heusden.³³

VI. Dirk en Robert van Heusden en vijf andere edelen verklaren dat de eerstgenoemde zich heeft verzoend met stad en burgers van Keulen, die hem hadden gevangen genomen en tegen een losgeld vrijgelaten en zijn broer Jan hadden gedood, d.d. 23-4-1271.³⁴

‘Nos Theodericus de Husdenne, Rubertus frater suus, Iohannes de Megene, Rubertus frater Arnoldi de Dirvûngelen, Theodericus de Kirgwerve, Iohannes de Stavenesse, Constantinus de Lifsvelt (...) Iohannes et Arnoldus filii Iohannis de Hûsdenne mortui’

Met het zegel van Dirk van Heusden.³⁵

VII. Albert, heer van Voorne, en Floris, zijn broer, Hugo genaamd van Voorne, heer van Heenvliet, en Dirk, broers, zien af van wraakneming op de burgers van Keulen voor het doden van Hendrik van Herpen, ridder, en de gevangenneming van diens broer Albert, hun verwanten, tijdens de door dezen ondernomen aanslag op de stad, d.d. 10-8-1271.³⁶

‘Albertus dominus de Vorne et Florentius, fratres, Hugo dictus de Vorne dominus de Heimvliet et Theodericus, fratres (...) viri nobiles Henricus de Herpen, miles, et Albertus, frater eius, consanguinei nostri’.

Met de zegels van:

1. Albert van Voorne.³⁷
2. Floris van Voorne.³⁸
3. Hugo van Voorne.³⁹
4. Dirk van Voorne.⁴⁰

VIII. Johannes, heer van Cuyk, ziet af van wraakneming op de burgers van Keulen voor het doden van Hendrik van Herpen, ridder, en de gevangenneming van diens broer Albert, zijn verwanten, tijdens de door dezen ondernomen aanslag op de stad, d.d. 14-8-1271.⁴¹

Met het zegel van Jan, heer van Cuyk.⁴²

³¹ CSN no. 983: Wapen: een huisanker, daarboven een barensteel van vier hangers; omschrift: SIGILLUM·NICOLAI·CATS

³² CSN no. 873: Wapen: in het schild tien penningen of besanten 4, 3, 2 en 1; omschrift: S·TEODORICI·DE·GOUS

³³ CSN no. 937: Wapen: in hermelijn een rad van zes spaken; Omschrift: S·THEODERICI·DE·HUSDEN·NOBIL·VIRI

³⁴ OKN III no. 44, d.d. 23-4-1271 [vgl. OHZ III no. 1552].

³⁵ CSN no. 937: Wapen: in hermelijn een rad van zes spaken; Omschrift: S·THEODERICI·DE·HUSDEN·NOBILIS·VIRI

³⁶ OKN III no. 51h, d.d. 10-8-1271 [vgl. OHZ III no. 1572, d.d. 17-8-1271].

³⁷ CSN no. 1314 (zegel) en 1315 (tegenzegel): Wapen: een klimmende leeuw; omschrift: S·ALBERI·DNI·DE·VORNES·MILITIS·CASTELAN[-]JELADIA

³⁸ CSN no. 1317: Wapen: een klimmende leeuw; omschrift: S·FLORENCII·DE·VORNE

³⁹ CSN no. 1312: Wapen: aan aanzijnde leeuw; omschrift: S·DO[-]HUGONIS·DE·VORENNE

⁴⁰ CSN no. 1313: Wapen: een klimmende leeuw met dwarsbalken; omschrift: S·[-]ICI·MILITIS·DE·VORREN

⁴¹ OKN III no. 51i, d.d. 14-8-1271.

⁴² Wapen: twee dwarsbalken en acht vogels; omschrift: SIGI[-]JOHANNIS·DE·KUC

IX. Willem, heer van Brederode, ziet af van wraakneming op de burgers van Keulen voor het doden van Hendrik van Herpen, ridder, en de gevangenneming van diens broer Albert, zijn verwanten, tijdens de door dezen ondernomen aanslag op de stad, d.d. 16-8-1271.⁴³

‘Willelmus dominus de Brederode (...) viri nobiles Henricus de Herpen, miles, et Albertus frater eius, consanguinei nostri’

Met het zegel van Willem van Brederode.⁴⁴

X. Jan, heer van Renesse, en Costijn, zijn broer, zien af van wraakneming op de burgers van Keulen voor het doden van Hendrik van Herpen, ridder, en de gevangenneming van diens broer Albert, hun verwanten, tijdens de door dezen ondernomen aanslag op de stad, d.d. 16-8-1271.⁴⁵

‘Iohannes dominus de Renisse et Costentinus frater eius (...) viri nobiles Henricus de Herpen, miles, et Albertus, frater eius, consanguinei nostri’.

Met het zegel van Jan, heer van Renesse.⁴⁶

XI. Simon, heer van Haarlem, ziet af van wraakneming op de burgers van Keulen voor het doden van Hendrik van Herpen, ridder, en de gevangenneming van diens broer Albert, zijn verwanten, tijdens de aanslag door hen ondernomen op de stad, d.d. 16-8-1271.⁴⁷

‘Simon dominus de Harlem (...) viri nobiles Henricus de Herpen, miles, et Albertus frater eius, consanguinei nostri’.

Met het zegel van Simon van Haarlem.⁴⁸

XII. Jan Persijn, heer van Velzen, ziet af van wraakneming op de burgers van Keulen voor het doden van Hendrik van Herpen, ridder, en de gevangenneming van diens broer Albert, zijn verwanten, tijdens aanslag de door hen ondernomen op de stad, d.d. 17-8-1271.⁴⁹

‘Iohannes distus Persin dominus de Veilzen (...) viri nobiles Henricus de Herpen, miles, et Albertus frater eius, consanguinei’

Met het zegel van Jan Persijn.⁵⁰

XIII. Gerard, oudste zoon van Arnout, heer van Heemskerk, en Bertout, zijn broer, zien af van wraakneming op de burgers van Keulen voor het doden van Hendrik van Herpen, ridder, en de gevangenneming van diens broer Albert, hun verwanten, tijdens de aanslag door hen ondernomen aanslag op de stad, d.d. 17-8-1271.⁵¹

⁴³ OKN III no. 51j, d.d. 16-8-1271 [vgl. OHZ III no. 1571].

⁴⁴ CSN no. 792: Wapen: een klimmende leeuw met een barensteel van vijf hangers over den hals; omschrift: S·WILHELMI·MILITIS·DE BREDERODE

⁴⁵ OKN III no. 51k, d.d. 16-8-1271 [vgl. OHZ III no. 1569].

⁴⁶ CSN no. 1151: Het afgebeelde zegel is dezelfde die aan de oorkonde van 14-11-1270 hangt. Wapen: een aanziende klimmende leeuw vergezeld van blokjes; omschrift: S·JOHANNIS·DE·RIETNESSE·MILITIS

⁴⁷ OKN III no. 51l, d.d. 16-8-1271 [vgl. OHZ III no. 1570].

⁴⁸ CSN no. 898: Wapen: nog zichtbaar een zeer smal kruis, vergezeld van 12 mereltjes in elk kwartier van het kruis.

⁴⁹ OKN III no. 51m, d.d. 17-8-1271 [vgl. OHZ III no. 1574].

⁵⁰ CSN no. 1121. Een ruiterszegel dat grotendeels afgefallen is.

⁵¹ OKN III no. 51n, d.d. 17-8-1271 [vgl. OHZ III no. 1573].

‘Gerardus primogenitus Arnoldi domini de Hemscerce et Bertoldus, fratres (...) viri nobilues Henricus de Herpene, miles, et Albertus grater eius, consanguinei nostri’.

Met het zegel van Arnout van Heemskerk: een klimmende leeuw.⁵²

⁵² CSN no. 910: Wapen: een klimmende leeuw; omschrift: S·ARNOLDI·MILITES·DE·HEMESKARKE

Verwijzingen naar gedrukte bronnen en literatuur

Corpus Sigillorum Neerlandicorum. *De Nederlandsche zegels tot 1300* ('s-Gravenhage, 1937-1940). [CSN]

Leonard Ennen, Quellen zur Geschichte der Stadt Köln. [OKN]

Deel I, documenten (eerste afdeling), oorkonden 844-1200 (tweede afdeling) (Köln, 1860).

Deel II, 1200-1270 (Köln, 1863).

Deel III, 1270-1310 (Köln, 1867).

Deel IV, 1311-1372 (Köln, 1870).

A.C.F. Koch (ed), *Oorkondenboek van Holland en Zeeland tot 1299*. [OHZ]

Deel I: eind van de 7^e eeuw tot 1222 ('s-Gravenhage, 1970).

Deel II: 1222 tot 1256 (Assen/Maastricht, 1986).

Deel III: 1256 tot 1278 (Assen/Maastricht, 1992).

Deel IV: 1278 tot 1291 (Assen, 1997).

Deel V: 1291 tot 1299 (Den Haag, 2005).